

29. 9. 2022

MEDNARODNI DAN OZAVEŠČANJA O IZGUBAH HRANE IN ODPADNI HRANI

Izgube hrane in odpadna hrana ogrožajo trajnost naših prehranskih sistemov. Ko hrano izgubimo ali zavržemo, gredo v nič tudi vsi viri, ki smo jih uporabili za njeno proizvodnjo: voda, zemljišče, energija, delovna sila in kapital. Izgube hrane in odpadna hrana lahko tudi negativno vplivajo na prehransko varnost in razpoložljivost hrane ter prispevajo k zvišanju cen hrane. Število ljudi, ki se spoprijemajo z lakoto, vse bolj raste, pri čemer na drugi strani vsak dan izgubimo oziroma zavržemo na tone užitne hrane.

Mednarodni dan ozaveščanja o izgubah hrane in odpadni hrani je priložnost, da pozovemo k ukrepanju ter se prednostno posvetimo ukrepom in spodbudimo inovacije za zmanjšanje izgub hrane in količine odpadne hrane. Tako bomo prispevali k obnovitvi ter vzpostavitvi boljših in odpornejših prehranskih sistemov.

Republika Slovenija je skupaj z državami članicami Evropske unije zavezana k doseganju trajnostnih razvojnih ciljev v okviru Agende za trajnostni razvoj do leta 2030, med katerimi je tudi cilj »do leta 2030 na svetovni ravni prepoloviti količino zavržene hrane na prebivalca v prodaji na drobno in in pri potrošnikih ter zmanjšati izgube hrane vzdolž proizvodne in dobavne verige, skupaj z izgubami po spravilu pridelka«.

Minister dr. Jože Podgoršek ob mednarodnem dnevu ozaveščanja o izgubah hrane in odpadni hrani izpostavlja: »Naša

najtrdnejša vez z naravo je hrana. Povezavo bi lahko primerjali kot vez otroka z materjo/starši. Mati/starši skrbno bdi/jo nad otrokom, zanj skrbi/jo in ga vzgaja/jo v odgovornega človeka. Enako bi se morali obnašati mi do hrane in narave. Podatek, da se 1/3 proizvedene hrane zavrže, moramo spremeniti, kar pomeni, da moramo spremeniti tudi sebe in družbene norme. V Sloveniji smo že pripravili Strategijo za zmanjševanje izgub in odpadne hrane v verigi preskrbe s hrano, ki naslavlja celotno verigo in vključuje več sektorjev. Prepričan sem, da bomo z znanjem, vlaganji, 'čistimi' nameni, in srčnostjo naredili pomembne korake k trajnostni pridelavi in porabi hrane ter s tem tudi k odpravi lakote v svetu.«

Zakaj je pomembno zmanjšati izgube hrane in količino odpadne hrane?

Izgube hrane in odpadna hrana ogrožajo trajnost naših prehranskih sistemov. Ko hrano izgubimo ali zavržemo, gredo v nič tudi vsi viri, ki smo jih uporabili za njeno proizvodnjo: voda, zemljišče, energija, delovna sila in kapital. Poleg tega se z odlaganjem izgubljene in odpadne hrane na odlagališčih ustvarjajo emisije toplogrednih plinov, ki prispevajo k podnebnim spremembam. Izgube hrane in odpadna hrana lahko tudi negativno vplivajo na prehransko varnost in razpoložljivost hrane ter prispevajo k zvišanju cen hrane.

Številke so zgovorne...

Na svetovni ravni se približno 14% proizvedene hrane izgubi med pobiranjem pridelka in maloprodajo, 17% celotne svetovne proizvodnje pa se po ocenah zavrže (11% v gospodinjstvih, 5% v prehrabnih obratih in 2% v maloprodaji).

Izgubljena in odpadna hrana predstavlja 38% skupne porabe energije v svetovnem prehranskem sistemu.

Emisije, ki izhajajo iz prehranskega sistema, so leta 2015 prispevale do 34% vseh emisij toplogrednih plinov.

Embalaza predstavlja približno 5,4% svetovnih emisij iz prehranskega sistema, kar je več kot kateri koli drugi dejavnik iz dobavne verige, vključno s prevozom.

EVROPSKA KOMISIJA BO V SKLADU Z NOVO STRATEGIJO "OD VIL DO VILIC" PREDLAGALA PRAVNO ZAVEZUJOČE CILJE ZA ZMANJŠANJE ODPADNE HRANE V EU DO KONCA LETA 2030. TI BODO OPREDELJENI GLEDE NA STOPNJE EU ZA ODPADNO HRANO, DOLOČENE NA PODLAGI PRVEGA VSEEVROPSKEGA SPREMLJANJA STOPENJ ODPADNE HRANE. KOMISIJA BO OPRAVILA OCENO UČINKA IN ORGANIZIRALA JAVNO POSVETOVANJE V PODORO SVOJEMU ZAKONODAJNEMU PREDLOGU.

Pripravila: organizatorica šolske prehrane, Sabrina Barbarič

Viri:

Naša super hrana, (b.d.), *Tretji mednarodni dan ozaveščanja o izgubi hrane in odpadni hrani*, pridobljeno s <https://www.nasasuperhrana.si/clanek/tretji-mednarodni-dan-ozavescanja-o-izgubah-hrane-in-odpadni-hrani/>